

Economic and sports consequences of the development of sports diplomacy in the Islamic Republic of Iran

Sadegh Fattahi Milasi¹, Habib Honari², Sara Kashkar³

Received: 10/03/2022

صفحات: ۱-۲۹

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۱۲/۱۹

Accepted: 29/06/2022

پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۴/۰۸

Abstract

Today, sports diplomatic literature has been able to blur the borders and open more ways for dialogue so that different people can gather together. Therefore, sports diplomacy is an elixir for governments to eliminate differences and promote development, dialogue and sustainability as a pristine and untouched diplomatic tool. Institutions that operate in the field of sports and diplomacy can increase positive sports values such as mutual respect, order, patience, tolerance and compassion in the midst of violent and violent political relations and become the source of this environment. In a comprehensive definition, sports diplomacy can be called a bold part of public diplomacy, in which all the hardware and software capacities of a country's sports, such as sports equipment and spaces, athletes, coaches, sports managers, and its soft power are used in the field between The international should be strengthened. that the institutions related to sports and Iran's foreign policy have not used the global capacity of sports in order to advance political goals as they should, also in relation to the development strategies of sports diplomacy, branding and crediting, interactivity with the world and empowerment of capacities" score achieved a high level for the development of sports diplomacy in the country, sports diplomacy has potentials to improve various aspects of sports, therefore this research aims to investigate the economic and sports effects of sports diplomacy on the Islamic Republic of Iran, and as a result, aims to What are the economic and sports consequences of sports diplomacy on the country? Since the current research seeks to develop the boundaries of knowledge in relation to the topic of sports diplomacy, therefore, from the point of view of the purpose of this research, it is practical, as stated, this research is a mixed research method. has been used as a research strategy. In this research, considering that the researcher is looking for the consequences of sports diplomacy, therefore, the quantitative method cannot

1. Master student of sports management at Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.

*Responsible author:

Email: omidfatahi3944@gmail.com

2. Associate Professor, Department of Sports Management, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.

3. Associate Professor, Department of Sports Management, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.

be the basis of the research alone. Therefore, the mixed research method of the descriptive type (quantitative, qualitative) is used. It is worth mentioning In this research, first, the dimensions, components and indicators of sports diplomacy were extracted from the depth of the research literature and theoretical foundations, and using the theoretical foundations, a researcher-made questionnaire was created, and then explanatory and descriptive interviews were conducted with experts in the society. The case study was extracted and then using qualitative thematic method to describe each of the components for the development of sports diplomacy in the country. The statistical population of the current research in the quantitative part of doctoral and specialized doctorate students in the field of sports management and international relations is approximately 150 people and the sample size is 110 people. The statistical population of the present research in the qualitative section was made up of specialists, managers and people with experience in this field. The questionnaire used in the research is two-faceted, with positive and negative sides, which is based on a seven-point Likert scale. The reliability rate was obtained using Cronbach's alpha of 0.91, which is an acceptable coefficient. Also, for data analysis in this research, AMOS22 and Spss22 software were used for data analysis and ranking and confirmation of factors. In the descriptive statistics, the findings showed that the largest number of respondents are men, with 64.14%, with the number of 84 people. Also, the most respondents were people under the age of 35, 48.18%, the number of 53 people had the highest frequency, and the least respondents over 40 years old with the number of 15 people, equivalent to 13.63%, had the lowest frequency, and finally, 66.36 The percentage of 73 respondents have average knowledge and information about sports diplomacy, 14.54 percent of 16 respondents have a lot of information and knowledge, and 3.63 percent of 4 respondents have very much information and knowledge in the field of sports diplomacy. Also, from the number of respondents, 16 people have 14.54% little knowledge and 0.9% have very little information and knowledge about sports diplomacy. The findings related to the dimension of sports consequences of the research showed that the item (sports diplomacy plays a role in the conditions of the country's athletes in international sports events, with a factor load of 0.81) and the item (sports diplomacy plays a role in the development of sports infrastructure, with a factor load of 0.81) factor (0.79) and item (sports diplomacy plays a role in attracting sports elites) have the highest factor load, with a factor load of 0.61) in the sports consequences of the development of sports diplomacy in the opinion of experts. And also in relation to the economic consequences, the findings showed that the item (holding sports events strengthens the infrastructure and creates suitable facilities, with a factor load of 0.96) and the item (sports diplomacy increases the accumulation of physical capital, with a factor load of 95) (0.0) has the highest factor load and the item (sports diplomacy increases the economic culture in the country, with a

factor load of 0.41) in the economic consequences of the development of sports diplomacy in the opinion of experts. The codes obtained in the interviews of the qualitative part, according to the interviews conducted in the economic dimension, most of the interviewees emphasized the relationship between sports diplomacy and sports tourism, which is one of the main concepts that can be referred to in the economic dimension of sports diplomacy. He pointed out that tourism and sports are combined, and in the sports dimension of sports diplomacy, the lack of suitable sports infrastructure for international events has played a significant role in the development of sports diplomacy in the country. According to the current research, one of the most important consequences of sports diplomacy is its economic dimension, which sports brings with it wide economic effects, and that is why it has been named as a dynamic industry and is currently one of the 10 industries in the world. It is superior in developed and developing countries, which is important in relation to the transformation of sports as a money-making industry for developing countries. In the time period of conducting the research, there were limitations such as the small cooperation of some research samples, the lack of knowledge of some samples of sports diplomacy, the conditions of the Covid 19 epidemic in the information gathering stage, and limited theoretical foundations in the field of sports diplomacy, especially in the economic dimension. that has prevented better performance. According to the attractiveness and income generating potential of the sports industry, there seems to be less of a problem for the existence of the private sector investor, except for some legal obstacles and lack of support. Based on this, it is suggested that the government, by formulating a plan and preparing soft and hard infrastructures in areas such as building sports facilities, holding international events, exchange of athletes, etc., will create the basis for the presence and participation of the private sector and use of its capabilities. the country's tourism for the increasing development of the country's sports diplomacy.

Keywords: diplomacy, economic, sports, sports diplomacy, tourist

پیامدهای اقتصادی و ورزشی توسعه دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی

ایران

صادق فتاحی میلانی^۱، حبیب هنری^۲، سارا کشر^۳

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی پیامدهای اقتصادی و ورزشی توسعه دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از روش پژوهش آمیخته (کمی-کیفی) بهره برده است. حجم نمونه در بخش کمی پژوهش ۱۱۰ نفر و در بخش کیفی ۱۲ نفر از متخصصان حوزه دیپلماسی ورزشی و روابط بین‌الملل بوده است. ابزار پژوهش پرسشنامه محقق ساخته و مصاحبه نیمه ساختاریافته بوده که روایی و پایایی آن‌ها مورد تایید متخصصان قرار گرفته است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد در بعد ورزشی گویه (دیپلماسی ورزشی در شرایط ورزشکاران کشور در رویدادهای بین‌المللی ورزشی نقش دارد، با بار عاملی ۰/۸۱) بیشترین بار عاملی را به خود اختصاص داده است و در بعد اقتصادی گویه (برگزاری رویدادهای ورزشی موجب تقویت زیرساخت‌ها و ایجاد تسهیلات مناسب می‌شود، با بار عاملی ۰/۹۶) بیشترین بار عاملی را دارد. در نتیجه با استفاده از ظرفیت‌های توریستی و زیرساختی ورزشی کشور می‌توان شرایط ورزش کشور را از طریق دیپلماسی ورزشی بهبود بخشید.

واژگان کلیدی: دیپلماسی، اقتصادی، ورزشی، دیپلماسی ورزشی، توریست

۱. کارشناس ارشد مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران
* نویسنده مسئول:
Email: omidfatahi3944@gmail.com

۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

۳. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

مقدمه

امروزه ادبیات دیپلماتیک ورزشی توانسته مرزها را کم‌رنگ و راه‌های بیشتری را برای گفتگو باز نماید تا از این طریق افراد مختلف در کنار یکدیگر جمع گردند (Murray, 2013). از این رو دیپلماسی ورزش به‌منزله اکسیری برای دولت‌ها می‌باشد که به‌عنوان یک ابزار دیپلماتیک بکر و دست‌نخورده افتراق را از بین ببرند و توسعه، گفتگو و پایداری را ترویج دهند. مؤسساتی که در زمینه ورزش و دیپلماسی فعالیت می‌نمایند، می‌توانند ارزش‌های ورزشی مثبتی از قبیل احترام متقابل، نظم، صبر، تحمل و دلسوزی را در بین روابط تند و خشن سیاسی افزایش دهند و مایه تلطیف این فضا شوند (Li, 2013). در تعریفی جامع، دیپلماسی ورزش را می‌توان بخش پررنگ دیپلماسی عمومی نامید که در آن از تمامی ظرفیت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری ورزش یک کشور از قبیل تجهیزات و فضاها، ورزشکاران، مربیان، مدیران ورزشی، استفاده تا قدرت نرم آن در عرصه بین‌الملل تقویت گردد (Shariati Faizabadi, 2017). همچنین دیپلماسی ورزشی رویکردی است که اخیراً سیاستمداران و دولتمردان دنیا با استفاده از افراد و رویدادهای ورزشی به دنبال ایجاد تصویر مطلوبی از کشور خود در بین سازمان‌ها و دولت‌های خارجی می‌باشند (Murray, 2012). امروز ورزش یک جنبه مهمی از نفوذ سیاسی دولت‌ها شده است (Hoy and Holihan, 2011) و ورزش ابزاری است برای امور بین‌المللی که کشورها می‌توانند با استفاده از آن به تقویت روابط در سراسر جهان اقدام نمایند. ورزش و توسعه اقتصادی مقوله‌ای است که تحت تأثیر سیاست قرار گرفته است. امروزه به دلیل ارزش زیاد تبلیغاتی و برد جهانی ورزش، برگزاری مسابقات جهانی برای کشور میزبان منافع بزرگ اقتصادی از طریق ورود توریست، آگهی‌های تبلیغاتی تجاری و ورود اسپانسرها به صحنه ورزش در بردارد. سیمون چادریک استاد رشته استراتژی تجاری ورزش و بازاریابی در دانشگاه کانورتری مجموع درآمد ناشی از بازی‌های یورو ۲۰۰۸ را ۱/۴ میلیارد یورو برآورد کرده است. همچنین طبق اطلاعات موجود، فروش شرکت آدیداس که اسپانسر جام جهانی ۲۰۰۶ بود در زمان بازی‌ها ۳۶٪ افزایش یافت (تبعات آشکار

اقتصادی و پنهان سیاسی جام ملت‌های اروپا، ۲۰۰۸). موفقیت ورزشی در آفریقا به شدت به معاملات اسپانسر نسبت داده می‌شود. شرکت‌های بین‌المللی پتانسیل‌های ورزشی آفریقا را به خوبی درک می‌کنند و برای سرمایه‌گذاری از این پتانسیل‌های ورزشی استفاده می‌کنند. سود ناشی از سرمایه‌گذاری‌ها و اسپانسرینگ موقعیت بروز کردن زیرساخت‌ها و تجهیزات ورزشی را مهیا می‌کند، همچنین کیت‌های ورزشی و امکانات آموزشی را برای مریبان و ورزشکاران فراهم می‌کند. شرکت‌های شرط‌بندی مانند گروه بت وی، شرکت‌های هواپیمایی جهانی مانند امارات و شرکت‌های چندملیتی مانند نایک، کوکاکولا و دخانیات بریتیش امریکن در ورزش‌ها و باشگاه‌های جهانی سرمایه‌گذاری کرده‌اند. (Team Observer, 2018) در نتیجه میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی به رشد اقتصادی کشور میزبان کمک می‌کند. این موضوع بیشتر با استراتژی‌های دیپلماتیک مورد پذیرش دولت‌های مانند برزیل، چین و آفریقای جنوبی مرتبط شده است. عملاً منافع اقتصادی برای کشور میزبان انگیزه‌های اصلی پیشنهاد و میزبانی است. به تدریج، کشورهای در حال توسعه اصرار بر حق خود برای میزبانی از این مسابقات و به دست آوردن پاداش‌های پولی هستند میزبانی مسابقات المپیک و جام جهانی هزینه‌های قابل توجه و احتمالاً منافع زیادی را در جابجایی صنعتی، گردشگری و سرمایه‌گذاری‌های داخلی به همراه دارد. از طرفی برگزاری مسابقات بین‌المللی هزینه‌هایی برای کشور میزبان دارد به‌طور مثال: طبق قوانین فیفا کشور میزبان جام جهانی حداقل ۸ و ترجیحاً ۱۰ استادیوم مدرن را فراهم کند که بتوانند ۴۰ تا ۶۰ هزار تماشاگر را در آن جای دهند (Lee & Grix, 2013). دیپلماسی ورزشی همچنین از طریق میزبانی رویدادهای ورزشی، اهداف توسعه و زیرساخت را هدف قرار می‌دهد زیرا رویدادهای بزرگ ورزشی توسعه محلی را توجیه می‌کنند. برنامه‌های کمک به توسعه ورزشی در پی استفاده از ورزش به‌عنوان ابزاری برای کمک به توسعه توسط سازمان‌های چندملیتی مانند آدیداس و نایک، سازمان‌های بین‌المللی مانند صلیب سرخ و یونیسف و سازمان‌های ورزشی مانند فیفا و کمیته بین‌المللی المپیک

نمود پیدا می‌کند. در سال ۱۹۷۳، کمیته بین‌المللی المپیک برنامه همبستگی المپیک را از کشورهای آفریقایی آغاز کرد و تلاش کرد تا کشورهای جهان سوم از طریق پرداخت کمک‌های فنی و مالی به کمیته‌های ملی المپیک خود، ورزشکاران را به بازی‌های المپیک بفرستند (Johnson & Strum, 2012). از امان‌های مهم شناخت بیشتر ورزش به‌عنوان ابزاری برای کمک به توسعه، ۲۰۰۵ توسط سازمان ملل متحد به‌عنوان سال بین‌المللی ورزش و توسعه بین‌المللی اعلام شد این امر اهمیت ورزش را برای برنامه‌های توسعه در سطح جهان افزایش داده است. ایجاد زمینه برای نقش‌آفرینی سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی برای تقویت دیپلماسی ورزش کشور" از آن جهت حائز اهمیت است که جنس دیپلماسی ورزشی فارغ از ساختار دولتی است. همچنین از بعد سرمایه‌گذاری فرصت‌های متعددی پیش روی سرمایه‌داران داخلی و خارجی است. به‌طور نمونه Emadzadeh (2012) بیان می‌کند که ایران در بین ۱۰ کشور دارای میراث فرهنگی است که ۱۴ درصد آثار باستانی و فرهنگی ثبت شده در دنیا از آن ایران است اما در طرف دیگر تنها ۲ هزارم درصد از سهم گردشگری جهان برای ایران است. در واقع، در کشورهای حوزه خلیج فارس - عربستان سعودی، قطر، امان، کویت، بحرین و امارات متحده عربی - توسعه مهم منطقه‌ای در ورزش پیامدهای نسبتاً بزرگی برای سیاست خارجی داشته است. در طول چهار سال گذشته مجموع درآمد منطقه از (1500 میلیارد دلار) پیشی گرفته است، که گردشگری تنها نمونه‌ای بود که به آن اشاره شد. ساخت زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی، برگزاری رویدادهای ورزشی، تولید تجهیزات ورزشی و ... دیگر زمینه‌هایی است که به نظر می‌رسد قوانین حمایتی و مالیاتی و همچنین امنیت شغلی می‌تواند مهم‌ترین محرک‌های این حوزه قلمداد شود. (Row (2018 "ملت ورزشی" را مهم‌ترین تصویر استرالیایی‌ها در اذهان مردم جهان بعد از بازی‌های المپیک ۲۰۰۰ سیدنی گزارش کردند. همچنین Shariati Feyzabadi & Goodarzi (2017)، ورزش ایران را مقوله‌ای مجزا از فضای دیپلماتیک گزارش کردند که سیاست‌مداران ایرانی نگاهی تفریحی به این مفهوم دارند. Bravo and Silva (2013) نیز بیان نمودند از دهه ۱۹۰۰ ورزش در شیلی یک بخشی از سیاست عمومی بوده است و

امروز با یک چالش کلیدی برای به وجود آوردن استراتژی‌های اثربخش‌تر برای بکاربردن بخش خصوصی در توسعه ورزش این کشور مواجه شده است (Peymanfar, 2016). جذب سرمایه‌گذاری، توریست ورزشی، برندهای صادرکننده، سیاست خارجی و فرهنگ، رقابتی‌ترین، واقع‌بینانه‌ترین و قانع‌کننده‌ترین چشم‌انداز استراتژیک برای یک کشور را تعیین می‌کند. جدا از توجه به کشور میزبان، فعالیت‌های ورزشی تجارت را تحریک می‌کند. جام جهانی فرصت تجاری گسترده را برای برندهای توپ فوتبال به‌ویژه نایک و آدیداس که از قدرت بازار زیادی برخوردارند ایجاد می‌کند (Vasconcelos, 2012). از این رو در جام جهانی ۲۰۰۶، آدیداس ۸۰۰ میلیون دلار سود کرد. با این حال، اکثر توپ‌های فوتبال در تایلند، چین، هند و پاکستان ساخته شدند (CBS, 2010). در اواخر دهه ۱۹۹۰، پاکستان بزرگ‌ترین تولیدکننده (۷۵٪) توپ فوتبال بخیه دستی در جهان بود که تایلند و چین بعداً تولیدکننده‌های بزرگی در توپ‌های فوتبال دوخته شده شدند (International Labor Law Fund, 1999). در بحبوحه رکود جهانی، این امر به پیشرفت اقتصادی و بهبود شرایط سرمایه‌گذاری منجر شد. بازی‌های المپیک زمستانی ۲۰۱۴ به میزبانی روسیه ۱,۲۶ میلیارد دلار درآمد حاصل از حقوق پخش داشت (International Olympic Committee, 2014). هزینه‌های عملیاتی، ورزشی و غیر ورزشی ۵۵ میلیارد دلار برآورد شد (Müller, 2014). این بودجه برای برجسته کردن قابلیت‌های زیرساختی و فناوری روسیه، ترویج جذابیت روسیه به جهان خارج و ترویج سرمایه‌گذاری اقتصادی در روسیه هزینه شد. (Gates & Nigard, 2013). المپیک ۲۰۱۲ لندن با چالش‌های مشابهی برای انگلیس روبرو شد، همان‌طور که گفته شد کل هزینه‌های پیش‌بینی شده برای آماده‌سازی بازی‌ها به ۴ میلیارد دلار رسیده بود، اما با این وجود ۱۹ میلیارد دلار یا بیشتر بوده است (Zimbalist, 2010). دیپلماسی انگلستان در حدود دو دهه اخیر در کسب میزبانی المپیک نمونه مهمی از نقش‌آفرینی دولت‌مردان در این زمینه بوده است. (Levermor & Bauder, 2012). بریتانیا با برگزاری المپیک ۲۰۱۲ لندن، توانست جایگاه اقتصادی خود را تقویت کند و در طی سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۰ که بریتانیا به دنبال آمادگی برای برگزاری

این بازی‌ها بود، در شاخص صادرات، مهاجرت، سرمایه‌گذاری، فرهنگ، گردشگری و مردم جزو شش دولت برتر دنیا قرار گرفت. ارتباط بین ورزش و سلامتی باعث شده است که ورزش به‌عنوان یک حمایت مالی، کمک‌های مالی، مشارکت و تبلیغات به‌عنوان یک نکته اساسی برای سرمایه‌گذاری‌های خصوصی و عمومی تبدیل شود (Stewart and Etram, 2015). این سرمایه‌گذاری‌ها وقتی منجر به سطوح بالاتر مواد غذایی و نوشیدنی‌های سالم و همچنین افزایش سطح ورزش شود وجهه مثبت‌تری دارند. برخلاف آن، ورزش گاهی اوقات تهدیدی برای ذینفعان هدف محسوب می‌شود. ذینفعان ورزشی ممکن است بعضی اوقات از برنامه‌های خود استفاده کنند و در درجه اول برای ارتقاء نگرانی‌های خود استفاده کنند، در نتیجه برخی از شرکت‌های چندملیتی متهم به استفاده از بودجه ورزشی خود برای افزایش وجهه خود شده‌اند. Graix & Holihan (2017) نیز با بررسی برزیل و هند به‌عنوان دو کشور اقتصاد نوظهور گزارش کردند که برزیل با میزبانی جام جهانی فوتبال در سال ۲۰۱۴ و بازی‌های المپیک در سال ۲۰۱۶ و هندوستان نیز از طریق میزبانی بازی‌های کشورهای مشترک‌المنافع در سال ۲۰۱۰ توانست پرستیژ بین‌المللی خود را تقویت نماید؛ حال آنکه از سوی دیگر کشورهای کوچک حوزه خلیج فارس مانند قطر با (جام جهانی فوتبال در سال ۲۰۲۲) و بحرین با مسابقات فرمول ۱ نیز توانستند از ورزش به‌عنوان ابزاری برای مطرح شدن خود بر روی نقشه جهان استفاده نمایند. Castro (2013) نیز بیان دارد برزیل با میزبانی بازی‌ها و رویدادهای مختلف ورزشی را موجبات افزایش قدرت هوشمندانه این کشور می‌داند. در پژوهش‌های داخلی نیز Ahmadipour et al (2013) تقویت ملی‌گرایی، حس قلمرو خواهی، توسعه جهانی شدن، تقویت هویت‌های دیگر ملی را در کنار بروز ژست‌های ژئوپولیتیکی، انزوای ژئوپولیتیکی، ارتقای منزلت ژئوپولیتیکی، رواج فعالیت‌های توریستی، تقویت همگرایی و تضعیف واگرایی را از مهم‌ترین کارکردهای ورزش می‌دانند. Shariati Faizabadi (2017) نیز نشان داد که دستگاه‌های مرتبط با امر ورزش و سیاست خارجی ایران آن‌طور که باید از ظرفیت جهانی ورزش در جهت پیشبرد مقاصد سیاسی بهره‌نبرده‌اند، همچنین Peymanfar (2016) در رابطه

با راهبردهای توسعه دیپلماسی ورزشی برندسازی و اعتباربخشی، تعامل‌گرایی با جهان و توانمندسازی ظرفیت‌ها، امتیاز بالایی برای توسعه دیپلماسی ورزش کشور کسب کردند، دیپلماسی ورزشی دارای پتانسیل‌هایی در جهت بهبود ابعاد مختلف ورزش می‌باشد، از این رو این پژوهش قصد دارد تأثیرات اقتصادی و ورزشی دیپلماسی ورزشی را بر جمهوری اسلامی ایران بررسی کند در نتیجه درصدد این می‌باشد که پیامدهای اقتصادی و ورزشی دیپلماسی ورزشی بر کشور چگونه است؟

روش پژوهش

از آنجا که پژوهش حاضر به دنبال توسعه مرزهای دانش در رابطه با موضوع دیپلماسی ورزشی می‌باشد، بنابراین از منظر هدف این پژوهش کاربردی است، همان‌طور که بیان گردید، این پژوهش از روش تحقیق آمیخته به‌عنوان راهبرد پژوهشی بهره برده است. در این پژوهش با توجه به اینکه محقق در پی بررسی پیامدهای دیپلماسی ورزشی می‌باشد، لذا روش کمی نمی‌تواند به‌تنهایی مبنای تحقیق قرار گیرد. بنابراین، روش پژوهش آمیخته از نوع تشریحی (کمی، کیفی) می‌باشد. قابل ذکر است که در این پژوهش، ابتدا ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های دیپلماسی ورزشی از عمق ادبیات تحقیق و مبانی نظری استخراج گردید و با استفاده از مبانی نظری، پرسشنامه محقق ساخته‌ای ایجاد شد و سپس مصاحبه‌های توجیهی و تشریحی پیرامون موضوع با صاحب‌نظران در جامعه مورد مطالعه استخراج گردیده و سپس با استفاده از روش کیفی تماتیک به تشریح هر کدام از مؤلفه‌ها برای توسعه دیپلماسی ورزشی در کشور صورت گرفت. جامعه آماری پژوهش حاضر در بخش کمی دانشجویان دوره دکتری و اساتید حوزه مدیریت ورزشی و روابط بین‌الملل به‌طور تقریبی ۱۵۰ نفر و حجم نمونه ۱۱۰ نفر می‌باشند. جامعه آماری پژوهش حاضر در بخش کیفی را:

۱- اساتید دانشگاه‌های کشور مدیریت ورزشی، روابط بین‌الملل و علوم سیاسی، اقتصاد و...

۲- مدیران و روسای فدراسیون‌های ورزشی که در مجامع بین‌الملل حضور دارند.

۳- متخصصان حوزه دیپلماسی ورزشی؛ تشکیل داده است.

پرسشنامه مورد استفاده در پژوهش به صورت دو وجهی شکل گرفته است که وجوه آن به صورت مثبت و منفی می باشد که بر اساس مقیاس هفت ارزشی لیکرت تنظیم گردیده است. پرسشنامه به منظور تایید روایی برای متخصصان و اساتید حوزه مدیریت ورزشی ارسال شد که بعد از اصلاحات وارده در پرسشنامه و برطرف کردن اصلاحات روایی پرسشنامه به تایید ۱۲ نفر از متخصصین و اساتید حوزه مدیریت ورزشی رسیده است. میزان پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد که ضریب قابل قبولی می باشد، همچنین برای تجزیه و تحلیل داده ها در این تحقیق از نرم افزارهای AMOS22 و Spss22 برای تجزیه و تحلیل داده و رتبه بندی و تایید عاملها استفاده شده است.

جدول ۱. نتایج پایایی متغیرهای تحقیق

مؤلفه	ضریب آلفای کرونباخ	میانگین واریانس تیین شده (AVE)	پایایی کل (CR)
پیامدهای بعد اقتصادی	۰/۹۲۱	۰/۶۸۰	۰/۷۰۲
پیامدهای بعد ورزشی	۰/۸۹۲	۰/۷۳۵	۰/۷۸۴

یافته های پژوهش

ابتدا ویژگی های نمونه های تحقیق مثل سن، جنس و میزان آگاهی و دانش نمونه ها نسبت به دیپلماسی ورزشی با استفاده از روش آمار توصیفی ارائه می گردد.

جدول ۲. توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ‌دهندگان

پاسخ‌دهندگان	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
جنسیت	مرد	۸۴	۶۴/۱۴
	زن	۲۶	۳۵/۸۶
سن	زیر ۳۵ سال	۵۳	۴۸/۱۸
	۳۵ تا ۴۰ سال	۴۲	۳۸/۱۸
	بالای ۴۰ سال	۱۵	۱۳/۶۴
	خیلی کم	۱	۰/۹
میزان دانش و آگاهی	کم	۱۶	۵/۴۵
	متوسط	۷۳	۶۶/۳۶
	زیاد	۱۶	۲۳/۶۳
	خیلی زیاد	۴	۳/۶۳

همان‌گونه که جدول ۲ نشان می‌دهد بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان را مردان، با ۶۴/۱۴٪، با تعداد ۸۴ نفر تشکیل می‌دهند. همچنین بیشترین پاسخ‌دهندگان افراد دارای سن زیر ۳۵ سال، ۴۸/۱۸٪، تعداد ۵۳ نفر دارای بیشترین فراوانی بوده‌اند و کمترین پاسخ‌دهندگان بالای ۴۰ سال با تعداد ۱۵ نفر معادل ۱۳/۶۴٪ دارای کمترین فراوانی بوده‌اند و در نهایت که ۶۶/۳۶ درصد پاسخ‌دهندگان به تعداد ۷۳ نفر نسبت به دیپلماسی ورزشی دانش و اطلاعاتی متوسط، ۱۴/۵۴ درصد از پاسخ‌دهندگان به تعداد ۱۶ نفر اطلاعات و دانش زیاد و ۳/۶۳ درصد از پاسخ‌دهندگان به تعداد ۴ نفر اطلاعات و دانش خیلی زیاد در زمینه دیپلماسی ورزشی دارند. همچنین از تعداد پاسخ‌دهندگان ۱۴/۵۴ درصد به تعداد ۱۶ نفر دانش و اطلاعات کم و ۰/۹ درصد اطلاعات و دانش خیلی کم به تعداد ۱ نفر در خصوص دیپلماسی ورزشی دارند.

به منظور استفاده از روش آماری مناسب ابتدا پیش فرض‌های ورود به نوع آزمون مورد ارزیابی قرار گرفت، چون متغیرهای تحقیق از نوع فاصله‌ای بوده به این منظور از طریق آزمون کلموگروف اسمیرنوف نرمال بودن توزیع داده‌ها بررسی و مشخص شد داده‌ها نرمال نیستند؛ اما بنا به قضیه حد مرکزی فرض نرمال بودن داده‌ها یکی از شرایط آزمون‌های آماری است، اما زمانی که حجم داده‌ها به اندازه کافی بزرگ باشد، بنا به قضیه حد مرکزی این شرایط لازم نیست (hamz lu.2015). می‌توان از آزمون‌های معناداری میانگین‌ها استفاده نمود. برای اولویت‌بندی اثرات توسعه دیپلماسی ورزشی بر هر یک از ابعاد مختلف دیپلماسی ورزشی از تحلیل عاملی استفاده شد. همچنین برای مقایسه و اولویت‌بندی پیامدهای توسعه دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران از بارهای عاملی به دست آمده از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است.

جدول ۳- دیدگاه متخصصین و کارشناسان در خصوص بعد ورزشی دیپلماسی ورزشی کشور

بار عاملی	میزان اثر	نوع اثر	میانگین	دیدگاه منفی	دیدگاه بی‌اثر	دیدگاه مثبت	فراوانی	پیامدهای ورزشی توسعه دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران
۰/۷۹	متوسط	مثبت	۵/۶۰	۲۷/۲	۹/۱	۶۳/۶	۱۱۰	۱ دیپلماسی ورزشی در توسعه زیرساخت‌های ورزشی نقش دارد
۰/۷۶	کم	مثبت	۵/۳۰	۲۹/۵	۱۰	۶۰/۵	۱۱۰	۲ دیپلماسی ورزشی در توسعه امکانات و تجهیزات ورزشی نقش دارد
۰/۷۳	کم	مثبت	۵/۱۵	۲۵/۲	۱۲/۲	۶۲/۶	۱۱۰	۳ دیپلماسی ورزشی در افزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی نقش دارد
۰/۶۹	کم	مثبت	۴/۵۵	۲۹/۷	۱۳	۵۷/۳	۱۱۰	۴ دیپلماسی ورزشی در توسعه اشتغال‌زایی ورزشی نقش دارد
۰/۷۰	کم	مثبت	۴/۷۰	۳۰/۴	۱۱/۱	۵۸/۵	۱۱۰	۵ دیپلماسی ورزشی در توسعه توریسم ورزشی نقش دارد
۰/۶۱	بی‌اثر	بی‌اثر	۳/۶۰	۴۸/۴	۱/۳	۵۰/۳	۱۱۰	۶ دیپلماسی ورزشی در جذب نخبگان ورزشی نقش دارد
۰/۶۳	بی‌اثر	بی‌اثر	۴/۲۰	۳۸/۵	۸/۱	۵۳/۴	۱۱۰	۷ دیپلماسی ورزشی در ترانسفر کردن مربیان ورزشی نقش دارد
۰/۸۱	متوسط	مثبت	۵/۷۰	۱۸/۳	۱۰/۱	۷۱/۷	۱۱۰	۸ دیپلماسی ورزشی در شرایط ورزشکاران کشور در رویدادهای بین‌المللی ورزشی نقش دارد

۱۴ پیامدهای اقتصادی و ورزشی توسعه دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران

نتایج جدول ۳ نشان داد که دیدگاه‌های پاسخ‌دهندگان نسبت به پیامدهای ورزشی توسعه دیپلماسی ورزشی، اکثر گویه‌ها در دامنه مثبت قرار گرفته‌اند و از نظر میزان ارزیابی اکثر گویه‌ها در دامنه متوسط و کم قرار گرفته‌اند. همچنین گویه (دیپلماسی ورزشی در شرایط ورزشکاران کشور در رویدادهای بین‌المللی ورزشی نقش دارد، با بار عاملی ۰/۸۱) و گویه (دیپلماسی ورزشی در توسعه زیرساخت‌های ورزشی نقش دارد، با بار عاملی ۰/۷۹) بیشترین بار عاملی و گویه (دیپلماسی ورزشی در جذب نخبگان ورزشی نقش دارد، با بار عاملی ۰/۶۱) در پیامدهای ورزشی توسعه دیپلماسی ورزشی در دیدگاه کارشناسان به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۴. دیدگاه کلی متخصصین و کارشناسان در خصوص بعد اقتصادی دیپلماسی ورزشی کشور

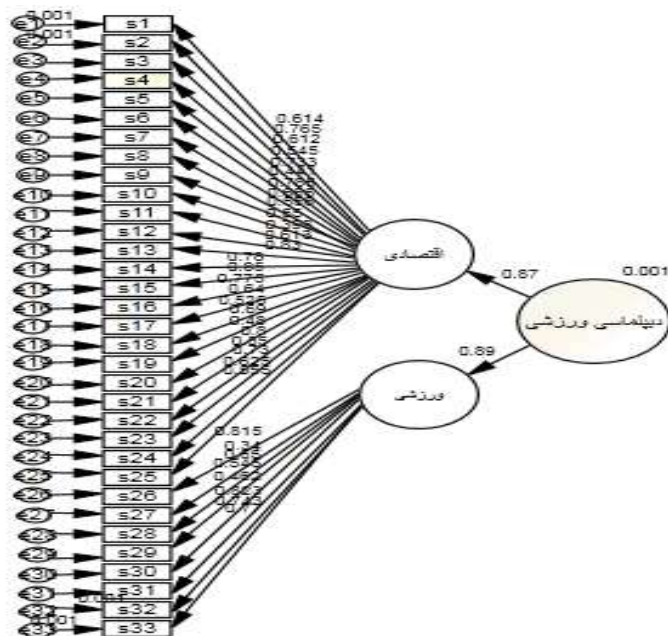
بار عاملی	میزان اثر	نوع اثر	میانگین	دیدگاه منفی	دیدگاه بی‌اثر	دیدگاه مثبت	فراوانی	پیامدهای اقتصادی دیپلماسی ورزشی کشور
۰/۷۸	کم	مثبت	۵/۱۵	۲۲/۷	۱۲/۳	۶۵	۱۱۰	۹ هزینه‌های تلف‌شده اقتصادی را کاهش می‌دهد موجبات بازسازی نهادهای داخلی را فراهم می‌کند.
۰/۹۶	زیاد	مثبت	۶/۶۰	۲۷	۰	۷۳	۱۱۰	۱۰ برگزاری رویدادهای ورزشی موجب تقویت زیرساخت‌ها و ایجاد تسهیلات مناسب می‌شود.
۰/۸۳	متوسط	مثبت	۵/۷۰	۴۰	۱/۸	۵۸/۲	۱۱۰	۱۱ ورزش بستری برای ایجاد امنیت سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی یک کشور فراهم می‌کند
۰/۸۰	کم	مثبت	۵/۴۳	۲۷	۱۶/۸	۵۶/۲	۱۱۰	۱۲ ورزش تجارتي برای بازار کار آزاد و بهبود وضعیت کار فراهم می‌کند.
۰/۸۲	متوسط	مثبت	۵/۶۰	۲۱/۶	۸/۴	۷۱	۱۱۰	۱۳ عرصه ورزش بازاری برای فروش ابزار و وسایل، تولید ثروت و شکوفایی اقتصادی است.
۰/۸۱	کم	مثبت	۵/۳۳	۱۴	۶	۸۰	۱۱۰	۱۴ ورزش می‌تواند به رشد اقتصاد داخلی کمک کند و میراثی ماندگار برای کشورها بر جای بگذارد.

۰/۵۲	زیاد	منفی	۳/۴۴	۳۲/۷	۵	۶۲/۳	۱۱۰	افزایش زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی در کشور برای گرفتن میزبانی می‌شود	۱۵
۰/۴۱	متوسط	منفی	۲/۱۰	۷۱/۱	۳	۲۵/۹	۱۱۰	دیپلماسی ورزشی باعث افزایش فرهنگ اقتصادی در کشور می‌شود.	۱۶
۰/۷۹	متوسط	مثبت	۵/۵	۲۵/۲	۲/۵	۷۲/۳	۱۱۰	دیپلماسی ورزشی در توسعه و آموزش منابع انسانی تأثیر دارد	۱۷
۰/۹۵	زیاد	مثبت	۶/۷۷	۱۴/۲	۵/۲	۸۰/۴	۱۱۰	دیپلماسی ورزشی باعث افزایش انباشت سرمایه فیزیکی می‌شود.	۱۸
۰/۹۳	متوسط	مثبت	۶/۱۰	۱۶/۵	۸/۳	۷۵/۲	۱۱۰	دیپلماسی ورزشی و ورزش باعث افزایش نیروی کار و همچنین کیفیت نیروی کار می‌شود.	۱۹
۰/۶۲	کم	مثبت	۴/۷۰	۳۸/۲	۱۲	۴۹/۸	۱۱۰	دیپلماسی ورزشی باعث افزایش انباشت سرمایه آموزشی می‌شود.	۲۰
۰/۶۰	بی‌اثر	بی‌اثر	۳/۶۵	۴۱/۳	۱۳/۲	۴۵/۵	۱۱۰	دیپلماسی ورزشی باعث افزایش انباشت سرمایه پژوهشی می‌شود.	۲۱
۰/۷۸	متوسط	مثبت	۵/۶۵	۲۲/۱	۱۴/۷	۶۳/۲	۱۱۰	دیپلماسی ورزشی باعث افزایش درجه آزادی تجارت خارجی می‌شود.	۲۲
۰/۶۸	کم	مثبت	۴/۷۰	۳۹/۴	۹/۳	۵۱/۳	۱۱۰	افزایش گردشگری ورزشی و جذب نخبگان ورزشی با استفاده از ورزش می‌شود	۲۳
۰/۷۲	کم	مثبت	۵/۳	۲۸/۳	۱۰/۳	۶۱/۴	۱۱۰	توسعه زیرساخت‌ها، امکانات و تجهیزات ورزشی با استفاده از دیپلماسی ورزشی	۲۴
۰/۹۲	زیاد	مثبت	۶/۶۵	۹/۴	۷	۸۳/۶	۱۱۰	رویداد ورزشی ابزاری در راستای رقابت شهری در مقیاس بین‌المللی به‌منظور تغییر نشان شهر (Urban Branding) و ارتقا کیفیت فضاهای شهری به‌عنوان بروندادی از آن است	۲۵
۰/۹۱	کم	مثبت	۶/۴۵	۶/۲	۱۴/۲	۷۹/۴	۱۱۰	تأثیر رویدادهای بین‌المللی در زیرساخت‌های جاده‌ای و حمل‌ونقل	۲۶
۰/۴۹	بی‌اثر	بی‌اثر	۳/۵	۴۲/۳	۹	۴۸/۷	۱۱۰	تأثیر رویدادهای بین‌المللی در مسکن، اداری، تجاری و محوطه‌های خدماتی	۲۷
۰/۷۶	کم	مثبت	۵/۶۰	۲۹/۶	۲	۶۸/۴	۱۱۰	تأثیر رویدادهای بین‌المللی در خدمات مخابراتی و ارتباطی	۲۸
۰/۷۳	متوسط	مثبت	۶/۲۳	۱۰/۴	۱۳/۲	۷۶/۴	۱۱۰	تأثیر رویدادهای بین‌المللی در امکانات اقامتی چون هتل	۲۹

۱۶ پیامدهای اقتصادی و ورزشی توسعه دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران

۰/۵۹	کم	مثبت	۴/۷۴	۳۴/۵	۶	۵۹/۵	۱۱۰	تأثیر رویدادهای بین‌المللی در تسهیلات ورزشی	۳۰
۰/۵۲	بی‌اثر	بی‌اثر	۴/۲۰	۳۷/۵	۵/۱	۵۷/۴	۱۱۰	تأثیر رویدادهای بین‌المللی در زیرساخت‌های محیطی	۳۱
۰/۵۱	بی‌اثر	بی‌اثر	۴/۱۵	۳۹/۷	۲	۵۸/۳	۱۱۰	تأثیرات اقتصادی ملموس برگزاری رویداد بر شهر و کشور میزبان	۳۲
۰/۵۷	کم	مثبت	۴/۶۰	۳۰/۳	۹/۱	۶۰/۶	۱۱۰	تأثیرات اقتصادی ناملموس برگزاری رویداد بر شهر و کشور میزبان	۳۳

نتایج جدول ۴ نشان داد که دیدگاه‌های پاسخ‌دهندگان نسبت به پیامدهای اقتصادی توسعه دیپلماسی ورزشی، اکثر گویه‌ها در دامنه مثبت قرار گرفته‌اند و از نظر میزان ارزیابی اکثر گویه‌ها در دامنه متوسط و کم قرار گرفته‌اند. همچنین گویه (برگزاری رویدادهای ورزشی موجب تقویت زیرساخت‌ها و ایجاد تسهیلات مناسب می‌شود، با بار عاملی ۰/۹۶) و گویه (دیپلماسی ورزشی باعث افزایش انباشت سرمایه فیزیکی می‌شود، با بار عاملی ۰/۹۵) بیشترین بار عاملی را و گویه (دیپلماسی ورزشی باعث افزایش فرهنگ اقتصادی در کشور می‌شود، با بار عاملی ۰/۴۱) در پیامدهای اقتصادی توسعه دیپلماسی ورزشی در دیدگاه کارشناسان به خود اختصاص داده‌اند.

نمودار ۱. گویه های مربوط به پیامد های ورزشی و اقتصادی

مطابق نمودار ۱ می توان میزان اثرگذاری هر یک از سؤالات ۱ تا ۲۵ پرسشنامه را بر مؤلفه بعد (پیامد) اقتصادی مشاهده کرد. ملاحظه می گردد که سؤال ۱۰ دارای بیشترین تأثیر بوده و سؤال ۱۶ کمترین تأثیر را دارد. به این صورت که به ازای هر واحد تغییر در بعد اقتصادی، عامل برگزاری رویدادهای ورزشی موجب تقویت زیرساختها و ایجاد تسهیلات مناسب می شود به اندازه ۰/۹۵٪ تغییر یافته و دیپلماسی ورزشی باعث افزایش فرهنگ اقتصادی در کشور می شود، به اندازه ۰/۴۱٪ تغییر می یابد. مطابق نمودار ۱ می توان میزان اثرگذاری هر یک از سؤالات ۲۶ تا ۳۳ پرسشنامه را بر مؤلفه بعد (پیامد) ورزشی مشاهده کرد. ملاحظه می گردد که سؤال ۳۳ دارای بیشترین تأثیر بوده و سؤال ۳۱ کمترین تأثیر را دارد. به این صورت که به ازای هر واحد تغییر در بعد ورزشی، عامل دیپلماسی ورزشی در شرایط ورزشکاران کشور در رویدادهای بین المللی ورزشی نقش دارد به اندازه ۰/۸۱٪ تغییر یافته و دیپلماسی ورزشی در جذب نخبگان ورزشی نقش دارد، به اندازه ۰/۶۱٪ تغییر می یابد.

جدول ۵: شاخص‌های برازش مدل

شاخص برازش	دامنه مورد قبول	مقدار مشاهده شده	ارزیابی شاخص برازش
χ^2/df	≤ 3	۲/۶۴	مناسب
IFI	$> 0/9$	۰/۹۵	مناسب
RFI	$> 0/9$	۰/۹۳	مناسب
RMSEA	$< 0/08$	۰/۰۷۳	مناسب
SRMR	$< 0/08$	۰/۰۶۱	مناسب
CFI	$> 0/9$	۰/۹۵	مناسب
NFI	$> 0/9$	۰/۹۳	مناسب

شاخص نسبت مجذور کای بر درجه آزادی (χ^2/df) برازش مدل را تایید می‌کند χ^2/df که این عدد کمتر از ۳ است و به معنی برازش مدل با داده‌هاست. خطای ریشه مجذور میانگین تقریبی (RMSEA) برابر ۰/۰۷۳ و ریشه دوم میانگین مربعات باقی‌مانده (SRMR) برابر با ۰/۰۶۱ است که از میزان ملاک (۰/۰۸) کوچک‌تر است و در نتیجه برازش مدل را تایید می‌کند. و در نهایت شاخص‌های IFI، CFI، NFI و RFI نیز از ملاک مورد نظر (۰/۹) بزرگ‌تر هستند. در مجموع و با در نظر گرفتن مجموع شاخص‌های برازش محاسبه شده، برازنده بودن مدل مربوط به تأثیرات اقتصادی و همچنین ورزشی مورد تایید قرار می‌گیرد. در این قسمت تحلیل داده‌های کیفی آورده شده است. تحلیل داده‌های کیفی بر اساس مصاحبه ۱۲ نفر از اساتید هیئت علمی و دانشجویان دکتری مدیریت ورزشی و روابط بین‌الملل انجام شد. انتخاب نقرات بر اساس نمونه‌گیری هدفمند انجام شد. سؤالات مصاحبه با محوریت پیامدهای دیپلماسی ورزشی، چگونگی وضعیت موجود و چستی راهکارهای بهبود دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران جریان یافت. میانگین زمان مصاحبه هر نفر ۴۰ دقیقه بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه از روش تماتیک استفاده شد. بعد از طی فرایند مرحله کدگذاری باز، ۲ کد (مقوله) اصلی ۶ مقوله فرعی و ۲۲ مفهوم استنباط و استخراج شد. داده‌های مورد استفاده در بخش کیفی پژوهش برگرفته از مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته در رابطه با دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. این داده‌ها از

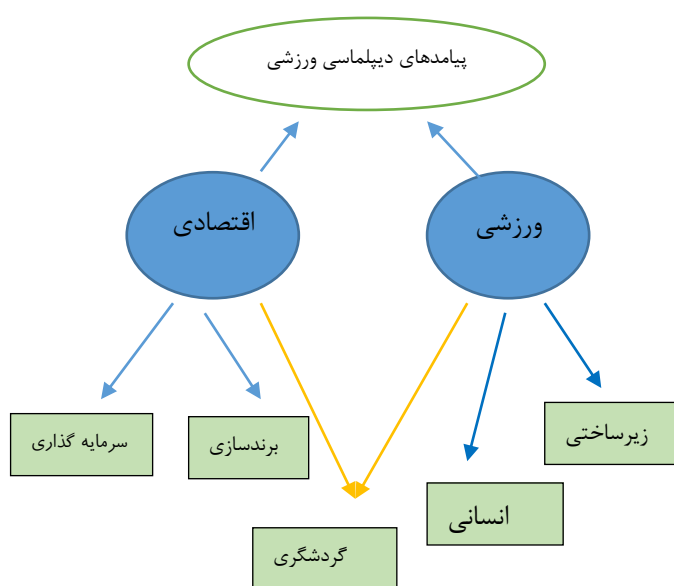
۱۲ نفر که در حوزه دیپلماسی ورزشی تخصص داشته‌اند گردآوری شده است. پژوهش مذکور به تشریح ابعاد دیپلماسی ورزشی پرداخته بود. بحث بر پیامدهای دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران تمرکز داشت: پیامدهای دیپلماسی ورزشی در بعد اقتصادی چگونه است؟ پیامدهای دیپلماسی ورزشی در بعد ورزشی چگونه است؟ و راهکارهای شما برای هر یک از ابعاد دیپلماسی

ورزشی چیست؟

جدول ۶- بخش کیفی پژوهش

ردیف	تم اصلی	تم فرعی	مفهوم
۱		گردشگری	جذب تعداد زیاد گردشگران ورزشی
۲			افزایش سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی
۳			ایجاد شغل با استفاده از برگزاری رویدادها
۴			فرصت برگزاری رویدادهای آتی
۵	اقتصادی		تلفیق گردشگری و ورزش برای ارتقا شرایط اقتصادی
۶		برندسازی	برندسازی ملی ورزش کشور مبتنی بر ارزش‌های کشور در سطح بین‌الملل
۷			لژبونه‌های ورزشی در لیگ‌های حرفه‌ای
۸		سرمایه‌گذاری	ورود سرمایه‌گذاران خارجی در حوزه ورزش
۹			برطرف کردن تنگناها و بن‌بست‌های مالی از طریق دیپلماسی ورزشی
۱۰			استفاده از ظرفیت‌های ورزشی
۱۱			تبدیل کردن ورزش به صنعت پول‌ساز
۱۲			افزایش ایمنی در تأسیسات ورزشی طبق موازین بین‌المللی
۱۳			برون‌سپاری امکان ورزشی به تیم‌های دیگر کشورها
۱۴			توسعه زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی
۱۵		زیرساختی	ایجاد و استانداردسازی زیرساخت‌ها و تسهیلات جدید
۱۶			استفاده‌های متنوع از فسیل‌های جامانده از رویدادهای ورزشی
۱۷			ایجاد فرصت برای درخواست بازی‌های دوستانه به تیم‌های ملی کشورمان
۱۸			هویت‌سازی از طریق ورزش
۱۹			جانشینی برای فعالیت‌های دیپلماتیک
۲۰	ورزشی	انسانی	تعامل ورزشکاران داخلی با ورزشکاران خارجی
۲۱			توربسم ورزشی
۲۲			استفاده از رسانه‌ها برای ارتقای سطح ورزشی کشور

با توجه به مصاحبه‌های صورت گرفته در بعد اقتصادی اکثر مصاحبه‌شونده‌ها بر ارتباط بین دیپلماسی ورزشی و توریسم ورزشی تأکید داشته‌اند که یکی از مفهومی‌های اصلی که در بعد اقتصادی دیپلماسی ورزشی می‌توان به آن اشاره کرد تلفیق توریسم و ورزش می‌باشد و در بعد ورزشی دیپلماسی ورزشی عدم وجود زیرساخت‌های ورزشی مناسب برای رویدادهای بین‌المللی نقش بسزایی در توسعه دیپلماسی ورزشی کشور داشته است.

نمودار ۲- طرح شماتیک پیامدهای دیپلماسی

بحث و نتیجه گیری

با توجه به پژوهش حاضر یکی از مهم‌ترین پیامدهای دیپلماسی ورزشی بعد اقتصادی آن می‌باشد که ورزش با خود تأثیرات گسترده اقتصادی به همراه دارد و به همین دلیل است که از آن به‌عنوان یک صنعت پویا نام برنده شده و در حال حاضر یکی از ۱۰ صنعت برتر در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه می‌باشد که در رابطه با تبدیل شدن ورزش به‌عنوان صنعت پول‌ساز

برای کشورهای در حال پیشرفت حائز اهمیت است که این موضوع با تحقیقات Shiralizadeh (2007) and Dobson (2014) همخوانی دارد.

با به کارگیری دیپلماسی ورزشی دو پیامد مثبت را می توان متصور شد: ۱. تأثیر اقتصادی کلی برای کشور ۲. تأثیر اقتصادی بر خود ورزش

یافته های پژوهش حاضر نشان داد برگزاری رویدادهای ورزشی موجب تقویت زیرساخت ها و ایجاد تسهیلات مناسب می شود که مهم ترین پیامدهای اقتصادی توسعه دیپلماسی ورزش جمهوری اسلامی ایران از دید پاسخ دهندگان بوده اند، (Amir Hosseini et al (2007)، در تحقیق خود نمایان کرده اند که امکان سرمایه گذاری خارجی در کشور زمانی میسر است که همه مؤلفه های اثرگذار از جمله انگیزه های اقتصادی، مالی و فنی یا عوامل حمایتی، جغرافیایی به منظور اقدام شرکت های سرمایه گذار برای سرمایه گذاری در یک پروژه خاص در یک کشور در امر ورزش مورد توجه قرار گیرد. بدین منظور ارزیابی تمام عوامل به صورت یک مجموعه منجر به اتخاذ تصمیم سرمایه گذاری یا عدم سرمایه گذاری می شود. جذب سرمایه گذاری خارجی در کشور بدون تغییر نگرش در میان سیاستمداران و کارشناسان و ایجاد بستر مناسب برای ورود سرمایه امکان پذیر نیست، Birkendrov (2009)، در تحقیق خود بیان می کند که رشد اقتصادی بازی های المپیک پکن به سرمایه گذاری در زیرساخت های لازم و سرمایه گذاری منجر به بهبود شرایط کلی توسط شرکت های داخلی و خارجی نسبت داده شده است وی بیان می کند که سرمایه گذاری در چین برای شرکت های خصوصی بسیار جذاب تر بوده است، که با نتایج تحقیق حاضر همسو می باشد. نتایج تحقیق (Hamze Lu, 2014) نشان داد که از دیدگاه متخصصان اثرات توسعه ورزش بر میزان GDP با میزان اهمیتی مثبت ولی کم و بار عاملی ۰/۷۲، در مقایسه با نتایج تحقیقات بسیاری که اثرگذاری ورزش بر GDP در کشورهای دیگر را بسیار بالا ذکر کرده اند در کشور اهمیتی نازل و ناچیز به خود اختصاص داده است. دلیل آن ممکن است به خاطر عدم موفقیت در برگزاری رویدادهای بین المللی بزرگ و عدم خصوصی سازی در ورزش و ناتوانی در جذب حامیان مالی و جذب

سرمایه‌گذاری‌های خارجی در رشته‌های مختلف ورزشی و همچنین عدم ثبات اقتصادی، انزوای سیاسی و تأکید بیش‌ازحد بر اقتصاد متکی به نفت کشور باشد که نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش (2013) and Besham (2011) and Khalilzadeh همخوانی دارد. در بخش دوم با ایجاد تعاملات با سایر کشورهای موجب جذب سرمایه‌گذار و ارزآوری برای ورزش و در نتیجه برای کل کشور خواهد شد. همچنین به ترنسفر کالا و خدمات ورزشی منجر خواهد شد. بیستمین دوره رقابت‌های والیبال قهرمانی آسیا از روز جمعه ۲۲ شهریور ماه ۱۳۹۸ با حضور ۱۶ تیم به میزبانی تهران در سالن‌های سه هزار نفری خانه والیبال و سالن ۱۲ هزار نفری مجموعه ورزشی آزادی برگزار شد. که نتایج این پژوهش در رابطه با گرفتن میزبانی و تبعات آن با پژوهش Birkendrov (2011) and Fitter (2009) همخوانی دارد. جهانگردی ورزشی جنبه‌ای است که کشورها با میزبانی بازی‌ها، ایجاد استادیوم و بهره‌گیری از افراد شناخته شده ورزشی خود برای ایجاد درآمد برای کشور، از آن استقبال می‌کنند که این موضوع با پژوهش‌های (2011) Pir Mohammadi et al., (2011) Ezzati, (2011) Henry, (2009) Pandi et al. همخوانی دارد. همچنین در ترانسفر کردن و لژیونر هندبال‌یست‌های ایرانی در سال‌های اخیر خیلی خوب مسیر لژیونر شدن را یاد گرفته‌اند؛ به طوری که چند سالی است بیش از ۱۰ بازیکن ایرانی در اروپا بازی می‌کنند. رویدادها با عنوان " یک ماه با تنیس خاکی در کیش " فرصت مناسبی برای معرفی ظرفیت‌های خوب جزیره در زمینه گردشگری ورزشی و همچنین جذب سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به فعالیت اقتصادی در جزیره کیش بوده است. با اشاره به سیاست‌های سازمان منطقه آزاد کیش در راستای رونق گردشگری ورزشی این رویدادها فرصت مناسبی برای منطقه ایجاد کرد، که این مؤلفه با پژوهش‌های (2006) Chalip and Uzbek (2011) همخوانی دارد. رتبه‌بندی گویه‌های مربوط به پیامدهای اقتصادی توسعه دیپلماسی ورزشی بر مبنای بار عاملی و میانگین در یافته‌های پژوهش به شرح زیر می‌باشد:

برگزاری رویدادهای ورزشی موجب تقویت زیرساخت‌ها و ایجاد تسهیلات

مناسب می‌شود.

بیشترین اولویت‌ها

دیپلماسی ورزشی باعث افزایش انباشت سرمایه فیزیکی می‌شود.
دیپلماسی ورزشی و ورزش باعث افزایش نیروی کار و همچنین کیفیت نیروی کار می‌شود.

تأثیرات اقتصادی ملموس برگزاری رویداد بر شهر و کشور میزبان
کمترین اولویت‌ها
تأثیر رویدادهای بین‌المللی در مسکن، اداری، تجاری و محوطه‌های خدماتی
دیپلماسی ورزشی باعث افزایش فرهنگ اقتصادی در کشور می‌شود.
همچنین یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد دیپلماسی ورزشی در شرایط ورزشکاران کشور در
رویدادهای بین‌المللی ورزشی نقش دارد که مهم‌ترین پیامد ورزشی توسعه دیپلماسی ورزش
جمهوری اسلامی ایران از دید پاسخ‌دهندگان بوده است. (2011) Pourmand and Alhayari ، در
تحقیق خود عنوان کرده‌اند که رویدادهای تیراندازی با کمان اثرات مستقیمی بر روی توسعه صنعت
گردشگری از جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و محیطی گردشگری دارد. همچنین
نتایج تحقیقات بسیاری از جمله تحقیقات Mola Doost (2013), Malmir (2006) and Khadivi
(2013) Javan Ghaleh et al. با نتایج پژوهش حاضر همسو می‌باشند که هر کدام به نوبه خود اثرات
مثبت ورزش را در توسعه صنعت گردشگری (به ویژه صنعت گردشگری ورزشی) بیان داشته‌اند.
رتبه‌بندی گویه‌های مربوط به پیامدهای ورزشی توسعه دیپلماسی ورزشی بر مبنای با عاملی و
میانگین در یافته‌های پژوهش به شرح زیر می‌باشد:

دیپلماسی ورزشی در شرایط ورزشکاران کشور در رویدادهای بین‌المللی
ورزشی نقش دارد

دیپلماسی ورزشی در توسعه زیرساخت‌های ورزشی نقش دارد
دیپلماسی ورزشی در توسعه امکانات و تجهیزات ورزشی نقش دارد

بیشترین اولویت‌ها

دیپلماسی ورزشی در توسعه اشتغال‌زایی ورزشی نقش دارد

کمترین اولویت‌ها دیپلماسی ورزشی در ترانسفر کردن مربیان ورزشی نقش دارد

دیپلماسی ورزشی در جذب نخبگان ورزشی نقش دارد

میزبانی مسابقات ورزشی در سطوح بالا دستاوردهای زیادی برای کشورهای میزبان به همراه دارد. مهم‌ترین ثمره میزبانی مسائل اقتصادی است که نتایج این پژوهش با پژوهش Commercial and (Farhadfar, 2008) همخوانی دارد. در کشور برزیل با برگزاری جام جهانی ۲۰۱۴ و المپیک ۲۰۱۶، ۱۲۰ میلیارد دلار به صورت مستقیم و غیرمستقیم بر روی سرمایه‌گذاری این کشور تأثیر گذاشته است. کشورهای میزبان با جذب گردشگر هم از لحاظ اقتصادی سود می‌کنند و هم در زمینه‌های فرهنگی با دیگر کشورها ارتباطات گسترده‌ای پیدا می‌کنند. اخذ میزبانی مسابقات ورزشی فقط قسمتی از ماجراست و نحوه برگزاری مسابقات تأثیر زیادی در گرفتن میزبانی‌های مسابقات بعدی دارد. به عنوان مثال کشور ترکمنستان در سال ۲۰۱۷ میزبانی بازی‌های داخل سالن آسیا را برعهده گرفت. نحوه برگزاری و میزبانی این مسابقات به گونه‌ای بود که رئیس فدراسیون جهانی وزنه‌برداری با دیدن امکانات و شرایط این کشور، میزبانی مسابقات جهانی وزنه‌برداری در سال ۲۰۱۸ را برعهده این کشور گذاشت. میزبانی و برگزاری مسابقات به نحو احسن اعتبار کشور میزبان را در جامعه جهانی ورزش بالاتر می‌برد. در دو دهه اخیر برخی کشورهای آسیایی در زمینه اخذ میزبانی مسابقات ورزش در سطح آسیا و جهان عملکرد بهتری از دیگر کشورهای آسیایی داشته‌اند. در دو دهه اخیر شاخص‌ترین میزبانی در بین کشورهای آسیایی مربوط به کشورهای کره جنوبی، ژاپن و چین است. میزبانی جام جهانی ۲۰۰۲ که به صورت مشترک برعهده کره جنوبی و ژاپن بود گام بلندی برای توسعه فوتبال در این کشورها بود. چین هم میزبانی المپیک ۲۰۰۸ را برعهده داشت. در فوتبال، آخرین مسابقات معتبر در رده بزرگسالان که در کشور ما برگزار شد به جام ملت‌های ۱۹۶۸ و ۱۹۷۴ مربوط می‌شود. در دو دهه اخیر هیچ کشوری از آسیا میزبان مرحله نهایی این مسابقات نبوده است اما در مرحله مقدماتی به علت فرمت رقابت‌ها تیم‌های هر گروه برای

انجام بازی به کشورهای رقیب می‌روند. بنابراین علت میزبانی ایران در بازی‌های مقدماتی، فرمت این مسابقات بوده است. در ۴ دهه گذشته علاوه بر برخی معذوریت‌ها، ضعف مدیریت و عدم برنامه‌ریزی هدفمند نیز موجب شده که ایران در اخذ میزبانی بسیاری از مسابقات معتبر ورزشی عاجز باشد. ایران به‌عنوان یک کشور اسلامی حتی نتوانسته میزبانی بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی را بر عهده بگیرد. واضح است که برخی تصمیمات سیاسی و غیر ورزشی در ناتوانی ایران برای گرفتن میزبانی مسابقات ورزشی کاملاً تأثیرگذار بوده است؛ تصمیماتی که نه تنها شرایط را برای به دست آوردن امتیازات مثبت از نهادهای بین‌المللی ورزشی به وجود نیاورده بلکه اندک موفقیت‌های مدیریتی ورزش ایران را با خطر مواجه کرده است. امید است که با توجه نقش مثبت اقتصادی و ورزشی و تأثیرات فزاینده میزبانی از رویدادهای مهم و بین‌المللی ورزشی زمینه‌ای شود تا همه ارکان نظام با پیگیری جدی به دنبال کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی و مهم ورزشی باشند تا از این طریق علاوه بر فقرزدایی از ورزش ایران زمینه ظهور و بروز پتانسیل‌های اجرایی و امکانات توسعه‌ای ورزش را رقم بزنند.

اگر اماکن ورزشی را جزء یکی از ارکان مهم سرمایه‌گذاری دستگاه‌های اجرایی و نهادهای دارای امکانات و فضاهای ورزشی، بدانیم به‌طور قطع استفاده حداکثری از منابع، امکانات و هدفمند کردن برنامه‌های زیرساختی و عمرانی توسعه ورزش کشور به‌منظور توزیع عادلانه منابع برای ساخت اماکن ورزشی، افزایش دسترسی مردم به این فضاها متناسب با نیازها، سرمایه‌گذاری دولت در مناطق محروم و نیمه برخوردار در زمینه ساخت اماکن، به روز کردن امکانات و زیرساخت‌های ورزشی کشور بر اساس استانداردهای روز جهان که در زمره مزیت‌های صنعت ورزش بشمار می‌رود، در حوزه ورزش نقش اساسی را در ابعاد داخلی و خارجی از جمله ارتقا سلامت جسم و روان آحاد جامعه و کاهش ناهنجاری‌ها و کسب میزبانی‌های بین‌المللی و تقویت جذب سرمایه‌گذاری خارجی، ایفا می‌کند. که نتایج این پژوهش با پژوهش‌های Kapalandio and Karadakis (2010), Uzbek (2011) and Koosha et al. (2013) همخوانی دارد. صنعت

گردشگری آن‌طور که کارشناسان مطرح کرده‌اند پس از صنایع نفت و خودرو درآمدزاترین صنعت در حال حاضر می‌باشد که در آینده نیز می‌تواند از جایگاه بهتری برخوردار شود و این صنعت در زمینه اشتغال‌زایی نیز مؤثر واقع شده است. نتایج این پژوهش در حوزه گردشگری با تحقیقات (2011) Wagibson et al (2010) Harriet and Rooz همخوانی دارد. توسعه گردشگری در تمامی عرصه‌ها، چه در سطح ملی و منطقه‌ای و چه در سطح بین‌المللی مورد توجه برنامه ریزان دولتی و شرکت‌های خصوصی قرار گرفته است و در ۶۰ سال اخیر، گردشگری از رشد پیوسته‌ای برخوردار بوده، به‌طوری‌که به یکی از بخش‌های اقتصادی با رشد بالا در جهان تبدیل شده است. ورزش نیز به‌عنوان بزرگ‌ترین پدیده اجتماعی جهان شناخته شده است. امروزه پیوند میان دو صنعت بزرگ گردشگری و ورزش نوع جدیدی از گردشگری را ایجاد نموده که از آن به‌عنوان گردشگری ورزشی یاد می‌شود و بسیار مورد علاقه و استفاده مردم دنیا واقع شده است. همچنین رویدادهای بزرگ ورزشی به‌ویژه جام جهانی فوتبال و بازی‌های المپیک جذابیت‌هایی دارند که می‌توانند در جلب توجه میلیون‌ها انسان در سراسر جهان موفق شوند و بر این اساس یک تریبون کامل تلقی می‌شوند تا کشورها بتوانند فرهنگ و تصویر خود را از طریق آن به دیگران نشان دهند. به همین دلیل است که امروز کشورهای مختلف علاوه بر تلاش برای حضور در مسابقات جام جهانی فوتبال و بازی‌های المپیک تلاش گسترده‌ای برای کسب میزبانی این رویدادها انجام می‌دهند. هر کشوری با میزبانی رویدادهای ورزشی می‌تواند بسیاری از مشکلات اقتصادی خود را برطرف کند و با پیشرفت اقتصادی روابط سیاسی و دیپلماتیک خود را سامان دهد. در همین راستا توریسم ورزشی یکی از جدیدترین بخش‌های کسب درآمد برای برخی کشورها به شمار می‌آید و به تدریج بر اهمیت آن نیز افزوده می‌شود. در واقع کسب میزبانی مسابقات بین‌المللی مانند المپیک یا جام جهانی فوتبال در کنار افزایش اعتبار و نمایش توانمندی کشورها، فرصتی ارزشمند است که چنین کشورهایی سعی کنند با استفاده از پتانسیل‌های توریستی خود، از طریق رشد صنعت گردشگری و سرازیر شدن سرمایه به شهرهای خود که میزبان مسابقات هستند، درآمدهای بسیار

بالایی کسب کنند. ولادیمیر پوتین رییس‌جمهور روسیه در دیدار نهایی جام جهانی فوتبال ۲۰۱۴ برزیل، اعلام کرد همه گردشگرانی که برای تماشای مسابقات جام جهانی به روسیه سفر کنند، نیازی به کسب ویزا نخواهند داشت. و بدین گونه دولت روسیه زمینه را برای جذب گردشگران بی‌شمار خارجی به این کشور مهیا ساخت. دیپلماسی ورزشی به مثابه یکی از شاخه‌های نوین دیپلماسی عمومی تأثیر زیادی بر توسعه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر کشوری دارد؛ همچنین برگزاری رویدادهای بزرگ ورزشی مثل جام جهانی فوتبال باعث رساندن پیام یک ملت به سایر ملت‌ها می‌شود. روسیه نیز به‌عنوان یکی از دولت‌های قدرتمند جهان که همواره طی سال‌های پس از فروپاشی شوروی مورد اتهامات و تحریم‌های متعدد قرار گرفته است، توانست از برگزاری موفق جام جهانی ۲۰۱۸ در جهت بهبود و تقویت تصویر خود در عرصه بین‌الملل در کنار سایر کارکردهای ورزش در این حوزه مانند کسب منزلت و پرستیژ بین‌المللی، معرفی خود به‌عنوان کشوری صلح‌دوست و خواهان تعامل و تبادل فرهنگی، جلوگیری و کاهش انزوای سیاسی، توسعه اقتصادی از طریق بهبود گردشگری ورزشی و افزایش انسجام ملی این کشور بهره‌بردار و راه را برای اجرای سیاست‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای خود هموار نماید. در بازه زمانی انجام پژوهش محدودیت‌هایی از جمله همکاری اندک برخی از نمونه‌های پژوهش، عدم شناخت برخی از نمونه‌ها از دیپلماسی ورزشی، شرایط اپیدمی کوئید ۱۹ در مرحله جمع‌آوری اطلاعات، مبانی نظری محدود در حوزه دیپلماسی ورزشی بخصوص در بعد اقتصادی نیز وجود داشته است که مانع از عملکرد بهتر محقق شده است. با توجه به جذابیت‌ها و پتانسیل درآمدزایی صنعت ورزش به نظر می‌رسد کمتر مشکلی بابت وجود سرمایه‌گذار بخش خصوصی باشد به جز برخی موانع قانونی و عدم حمایت‌ها. بر این اساس پیشنهاد می‌شود تا دولت با تدوین طرح و آماده‌سازی زیرساخت‌های نرم و سخت در زمینه‌هایی همچون ساخت اماکن ورزشی، برگزاری رویدادهای بین‌المللی، تبادل ورزشکار و ...، زمینه‌ساز حضور و مشارکت بخش خصوصی و استفاده از قابلیت‌های گردشگری کشور برای توسعه روزافزون دیپلماسی ورزشی کشور باشند

ملاحظات اخلاقی

در جریان اجرای این پژوهش و تهیه مقاله کلیه قوانین کشوری و اصول اخلاق حرفه‌ای مرتبط با موضوع پژوهش از جمله رعایت حقوق آزمودنی‌ها، سازمان‌ها و نهادها و نیز مؤلفین و مصنفین رعایت شده است. پیروی از اصول اخلاق پژوهش در مطالعه حاضر رعایت شده و فرم‌های رضایت‌نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تأمین شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است و این مقاله قبلاً در هیچ نشریه‌ای اعم از داخلی یا خارجی چاپ نشده است و صرفاً جهت بررسی و چاپ به فصلنامه مطالعات بازاریابی ورزشی ارسال شده است.

References

- Ahmadipour, Zahra, Junidi, Reza, Buyeh, Chamran, & Hosseini Damabi, Seyed Saadat. (1392). Geopolitical conceptualization of sport. *International Geopolitical Quarterly*, 9 (30), 1-48. [In Persian]
- CBS. (2010, May 4). Adidas Q1 Net Profit Surges as World Cup Looms. Retrieved from <https://www.cbsnews.com>
- Ezzati, Emad (2011), "Sports tourism, \$ 600 billion in global profitability", *Jamjam newspaper*, No. 15, July 12. [In Persian]
- Grix, J., & Houlihan, B. (2014). Sports mega-events as part of a nation's soft power strategy: The cases of Germany (2006) and the UK (2012). *The British journal of politics and international relations*, 16(4), 572-596.
- Grant-Braham, B., & Britton, J. (2012). Motor racing, tobacco company sponsorship, barcodes and alibi marketing. *Tobacco control*, 21(6), 529-535.
- IOC. (2014). *IOC Media Guide: Marketing Sochi 2014*. Lausanne: IOC.
- Grix, J., & Lee, D. (2013). Soft power, sports mega-events and emerging states: The lure of the politics of attraction. *Global society*, 27(4), 521-536.
- The Observer Team. (2018). How sponsorship is helping sport in Africa grow. Retrieved from <https://observer.ug>

Honari, Habib. (2011), "The role of sports tourism in employment and income generation from the perspective of tourists, managers and stakeholders", *Physiology and Management Research in Sports*, No. 8, Winter. [In Persian]

International Labor Rights Fund. (1999). *Child Labor in the Soccer Ball Industry*. Retrieved from <https://www.laborrights.org>

Li, Y. W. (2013). Public diplomacy strategies of the 2008 Beijing Olympics and the 2012 London Olympics: A comparative study. *The International Journal of the History of Sport*, 30(15), 1723-1734.

Lormore, Roger, & Bauder, Adrienne. (2012), *Sport and International Relations*, translated by Seyed Nasrollah Sajjadi and Akbar Heidari, Tehran: Sports Science Publishing (hatmi). [In Persian]

Levermore, R. (2008). Sport in international development: Time to treat it seriously?. *The Brown Journal of World Affairs*, 14(2), 55-66.

Mutisya, M. M. (2019). *The Role of Sports Diplomacy in Promoting Kenya's Foreign Policy Goals (2002-2018)* (Doctoral dissertation, United States International University-Africa).

Murray, S. (2013). Moving beyond the Ping-Pong table: sports diplomacy in the modern diplomatic environment. *PD Magazine*. 9. 11 16.

Müller, M. (2014). After Sochi 2014: costs and impacts of Russia's Olympic Games. *Eurasian geography and economics*, 55(6), 628-655.

Murray, S., & Pigman, G. A. (2014). Mapping the relationship between international sport and diplomacy. *Sport in Society*, 17(9), 1098-1118

Nicholson, M., Hoye, R., & Houlihan, B. (Eds.). (2011). *Participation in sport*. London: Routledge.

Shariati Feyzabadi, Mehdi, and Tasemi, Maziar (2017). "Designing the Concepts of the Peace-Making Culture of Sport in the Development of International Relations (A Case Study of a World Free of Violence and Extremism by the President of Iran)", *Quarterly Journal of Socio-Cultural Strategy*, Year 6, No. 24, pp. 188 - 163. [In Persian]

UNICEF. (2012). *Sport for Development* Retrieved from <https://www.unicef.org>

Vasconcelos, G. M. P. M. D. A. (2012). *The effects of mega-events on city branding: the example of warsaw and Euro 2012* (Doctoral dissertation, NSBE-UNL).

Zimbalist, A. (2010). Is It Worth It? In *F. a Development*, A Quarterly Publication of the International Monetary Fund (Vol. 47, pp. 8-11)